

ZBIERKA  ZÁKONOV  
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1979

Vyhlásené: 29. 12. 1979      Časová verzia predpisu účinná od: 1. 5.1990 do: 30. 6.1990

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

165

**VYHLÁŠKA**

**Ústrednej rady odborov**

zo 7. novembra 1979

**o nemocenskom poistení niektorých pracovníkov a o poskytovaní  
dávk nemocenského poistenia občanom v osobitných prípadoch**

Ústredná rada odborov po dohode s Federálnym ministerstvom práce a sociálnych vecí ustanovuje podľa § 2 ods. 3 písm. c), § 9, § 51 ods. 1 a 2 a § 63 ods. 2 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov a podľa § 36 ods. 1 zákona č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia:

**PRVÁ ČASŤ**

**NEMOCENSKÉ POISTENIE NIEKTORÝCH PRACOVNÍKOV**

**PRVÝ ODDIEL**

**§ 1**

**Všeobecné ustanovenia**

Pre nemocenské poistenie

- a) domáckych pracovníkov (druhý oddiel),
  - b) sezónnych a kampaňových pracovníkov (tretí oddiel),
  - c) pracovníkov pre nepravidelnú výpomoc (štvrtý oddiel),
  - d) pracovníkov v zahraničí a expertov v zahraničí (piaty oddiel),
  - e) učňov (šiesty oddiel),
  - f) študentov a žiakov (siedmy oddiel),
  - g) interných vedeckých aspirantov a umeleckých aspirantov (ôsmy oddiel),
  - h) poslancov národných výborov (deviaty oddiel),
  - ch) pracovníkov činných na základe dohody o pracovnej činnosti (desiaty oddiel),
  - i) dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby (jedenásty oddiel),
  - j) občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúcich sa na pracovné uplatnenie (dvanásty oddiel),
  - k) občanov vykonávajúcich civilnú službu (trinásty oddiel),
- platia všeobecné predpisy o nemocenskom poistení zamestnancov,<sup>1)</sup> pokiaľ z ďalších ustanovení tejto časti nevyplýva odchylná úprava.

## **DRUHÝ ODDIEL DOMÁCKI PRACOVNÍCI**

### **§ 2**

Týždenný pracovný čas domáckych pracovníkov<sup>2)</sup> sa na účely rozhodného obdobia, určenia, výpočtu a poskytovania peňažných dávok nemocenského poistenia nahrádzajúcich mzdu posudzuje, ako by bol rozvrhnutý na taký počet pracovných dní, ktorý vyplýva z rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je domácky pracovník v pracovnom pomere.

### **§ 3**

#### **Rozhodné obdobie**

(1) Na účely rozhodného obdobia podľa ustanovenia § 4 ods. 3 vyhlášky Ústrednej rady odborov č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení v znení vyhlášky č. 113/1975 Zb. (ďalej len „vyhláška č. 143/1965 Zb.“) sa za odpracované dni považujú všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je domácky pracovník v pracovnom pomere.

(2) Do počtu odpracovaných dní (odsek 1) sa však nezahŕňajú dni, po ktoré domácky pracovník

- a) bol pre chorobu alebo úraz uznaný za dočasne práceneschopného alebo mu bola nariadená karanténa podľa predpisov o boji proti prenosným chorobám,
- b) bol v kúpeľnej starostlivosti, ktorá sa mu poskytla podľa predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov,
- c) vykonával verejnú funkciu, občianske povinnosti alebo iné úkony vo všeobecnom záujme,
- d) vykonával základnú alebo inú obdobnú službu v ozbrojených silách (náhradnú službu, vojenské cvičenie a pod.),
- e) nemohol vykonávať prácu z iných dôvodov, ale po čas, po ktorý nevykonával prácu, mu patrila náhrada mzdy,
- f) domácka pracovníčka bola na materskej dovolenke alebo na ďalšej materskej dovolenke.

(3) Do počtu odpracovaných dní (odsek 1) sa ďalej nezahŕňajú dni, ktoré pripadajú na kalendárne mesiace, ktoré sa podľa ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. nezahŕňajú do rozhodného obdobia.

### **§ 4**

#### **Výpočet nemocenského**

(1) Na zistenie čistej dennej mzdy podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa započítateľný zárobok delí počtom pracovných dní pripadajúcich na rozhodné obdobie podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je domácky pracovník v pracovnom pomere; pritom sa do uvedeného počtu pracovných dní nezahŕňajú len dni uvedené v § 3 ods. 2 a 3.

(2) Ustanovenie § 7 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na domáckych pracovníkov nevzťahuje.

(3) Pri určení pravdepodobného započítateľného zárobku sa postupuje podľa ustanovení § 9 vyhlášky č. 143/1965 Zb. s tým rozdielom, že pravdepodobný započítateľný zárobok sa určí zo započítateľného zárobku, ktorý domácky pracovník zatiaľ dosiahol, a neupravuje sa podľa započítateľného zárobku pracovníkov vykonávajúcich pre organizáciu rovnakú alebo obdobnú

prácu.

## § 5

### **Poskytovanie nemocenského Obmedzenie nároku na nemocenské**

(1) Nemocenské sa poskytuje za všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je domácky pracovník v pracovnom pomere, a za sviatky, za ktoré by domáckemu pracovníkovi, keby bol práceneschopný, patrila náhrada mzdy.

(2) Ak domácky pracovník odviezol prácu za odvádzacie obdobie, v ktorom bol tiež práceneschopný, patrí mu z nemocenského za dni (odsek 1), ktoré z času práceneschopnosti pripadajú na toto obdobie, iba taká časť, aby nemocenské a čistý zárobok za toto obdobie neprevýšili dohromady sumu rovnajúcu sa priemernej čistej dennej mzde vynásobenej počtom všetkých dní (odsek 1) pripadajúcich na toto obdobie.

## § 6

### **Peňažná pomoc v materstve**

(1) Pre určenie, výpočet a poskytovanie peňažnej pomoci v materstve platia obdobne predchádzajúce ustanovenia tohto oddielu, s výnimkou ustanovenia § 5 ods. 2; inak platia ustanovenia § 44 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

(2) Podmienka výkonu práce aspoň po 25 pracovných dní v obdobiach ustanovených v § 45 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa u domáckej pracovníčky považuje za splnenú, ak v takom období dosiahla zárobok aspoň 700 Kčs. Táto suma sa zníži o 28 Kčs za každý deň, za ktorý v takom období domáckej pracovníčke patrilo nemocenské, a za každý pracovný deň, v ktorom nemohla v takom období vykonávať prácu pre výkon verejnej funkcie, občianskych povinností a iných úkonov vo všeobecnom záujme. Ustanovenie § 45 ods. 3 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na domácke pracovníčky nevzťahuje.

## § 7

### **Vyrovňavací príspevok v farchavosti a materstve**

(1) U domáckej pracovníčky, ktorá bola z dôvodu farchavosti alebo materstva prevedená z domáckej práce na inú domácku prácu, sa prvšia mzda zisťuje obdobne podľa ustanovení § 3 a 4; inak platia ustanovenia § 49 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

(2) Na zistenie bežnej mzdy domáckej pracovníčky podľa ustanovení § 50 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa započítateľný zárobok, ktorý mala v jednotlivom kalendárnom mesiaci po prevedení na inú domácku prácu, delí počtom pracovných hodín pripadajúcich na tento kalendárny mesiac podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je domácka pracovníčka v pracovnom pomere; pritom sa z uvedeného počtu hodín vylúčia len pracovné hodiny, po ktoré v tomto mesiaci u domáckej pracovníčky trvali dôvody uvedené v § 3 ods. 2. Ustanovenie § 50 písm. a) vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na domácke pracovníčky nevzťahuje.

(3) Pokiaľ bežná hodinová mzda zistená podľa odseku 2 je nižšia ako hodinová mzda ustanovená mzdovými predpismi pre domácku prácu, ktorú domácka pracovníčka vykonáva, považuje sa za bežnú hodinovú mzdu hodinová mzda ustanovená mzdovými predpismi.

(4) Ustanovenia § 51 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na domácke pracovníčky nevzťahujú. Vyrovňavací príspevok v farchavosti a materstve pre jednotlivý kalendárny mesiac sa vypočíta tak, že rozdiel medzi čistou prvšou a čistou bežnou hodinovou mzdou zistenou podľa odseku 2 alebo 3 sa vynásobí tým istým počtom pracovných hodín, ktorým sa delí započítateľný

zárobok v tomto kalendárnom mesiaci (odsek 2).

## § 8

### Podpora pri ošetrovaní člena rodiny

Podpora pri ošetrovaní člena rodiny z nemocenského poistenia domáckych pracovníkov nepatrí.

## § 9

### Prídavky na deti

Pre splnenie podmienky pracovného úväzku a podmienky odpracovaného času pre nárok na prídavky na deti platí pre domáceho pracovníka ustanovenie § 23 zákona č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia.

## TRETÍ ODDIEL

### SEZÓNNI A KAMPAŇOVÍ PRACOVNÍCI

## § 10

### Okruh poistených Sezónne a kampaňové práce

(1) Za sezónnych a kampaňových pracovníkov (ďalej len „sezónni pracovníci“) sa považujú pracovníci, ktorí na základe pracovného pomeru dojednaného na určitý čas vymedzený trvaním sezóny (kampane) alebo jej časti, majú pravidelne vykonávať len sezónne alebo kampaňové práce.

(2) Sezónnymi a kampaňovými prácami sa na účely nemocenského poistenia rozumejú práce vykonávané v poľnohospodárstve alebo lesníctve, pri ktorých je dočasne potrebný zvýšený počet pracovníkov a ktorých potreba a výkon sú svojou povahou časove obmedzené na určité ročné obdobie alebo na určité dočasne trvajúce prírodné podmienky.

(3) Pracovníci, ktorí na základe dojednania v pracovnej zmluve nemajú vykonávať len sezónne alebo kampaňové práce, sa nepovažujú za sezónnych pracovníkov, ani keď sa zúčastňujú na prácach uvedených v odseku 2.

(4) Na sezónnych pracovníkov, ktorí vykonávajú sezónne alebo kampaňové práce len občas a nepravidelne podľa potrieb organizácie, sa ustanovenia tohto oddielu nevzťahujú; títo pracovníci sa posudzujú ako pracovníci na nepravidelnú výpomoc (štvrtý oddiel).

## § 11

### Trvanie poistenia, jeho vznik a zánik

(1) Sezónny pracovník je poistený - pokiaľ jeho zamestnanie malo trvať alebo trvalo dlhšie ako 6 pracovných dní po sebe idúcich - len v kalendárnych mesiacoch, v ktorých dosiahol zárobok aspoň 120 Kčs.

(2) Sezónny pracovník je poistený aj v tých kalendárnych mesiacoch, v ktorých nedosiahol zárobok 120 Kčs len preto, že

- a) bol pre chorobu alebo úraz uznaný za dočasne práceneschopného alebo mu bola nariadená karanténa podľa predpisov o boji proti prenosným chorobám,
- b) bol v kúpeľnej starostlivosti, ktorá mu bola poskytnutá podľa predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov,
- c) vykonával verejnú funkciu, občianske povinnosti alebo iné úkony vo všeobecnom záujme,
- d) vykonával základnú alebo inú obdobnú službu v ozbrojených silách (náhradnú službu, vojenské

cvičenie a pod.),

- e) poberal podporu pri ošetrovaní člena rodiny, prípadne pokračoval v ošetrovaní člena rodiny po vyčerpaní tejto podpory, a
- f) ak ide o sezónnu pracovníčku, aj preto, že bola na materskej dovolenke alebo na ďalšej materskej dovolenke.

(3) Ak sezónny pracovník utrpel pracovný úraz, považuje sa v kalendárnom mesiaci, v ktorom utrpel tento úraz, za poisteného, pokiaľ jeho zamestnanie malo trvať alebo trvalo dlhšie ako 6 pracovných dní po sebe idúcich a zárobok za ne mal dosiahnuť alebo dosiahol aspoň 120 Kčs za kalendárny mesiac.

(4) Poistenie sezónneho pracovníka nemôže vzniknúť pred dňom vstupu do zamestnania. Ak sezónny pracovník nebol v niektorých kalendárnych mesiacoch poistený, pretože neboli pre to splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2 alebo 3, vzniká poistenie znova prvým dňom toho kalendárneho mesiaca, v ktorom boli tieto podmienky opäť splnené.

(5) Poistenie sezónneho pracovníka zaniká posledným dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom boli naposledy splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2 alebo 3; zaniká však vždy najneskoršie dňom skončenia pracovného pomeru.

## § 12

### Výpočet nemocenského

(1) Na zistenie čistej dennej mzdy podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa započítateľný zárobok, do ktorého sa zahŕňa aj mzda zúčtovaná v tých kalendárnych mesiacoch v rozhodnom období, v ktorých sezónny pracovník nebol poistený, delí počtom pracovných dní pripadajúcich na rozhodné obdobie podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je sezónny pracovník v pracovnom pomere; pritom sa do uvedeného počtu pracovných dní nezahŕňajú len dni, po ktoré u sezónneho pracovníka trvali dôvody uvedené v § 11 ods. 2 a dni, za ktoré sezónnemu pracovníkovi patrila náhrada mzdy, ako ani dni, ktoré pripadajú na kalendárne mesiace, ktoré sa podľa ustanovenia § 10 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. nezahŕňajú do rozhodného obdobia.

(2) Ustanovenia § 6 ods. 2 a § 7 vyhlášky č. 143/1965 Zb. Sa na sezónnych pracovníkov nevzťahujú.

(3) Pri určení pravdepodobného započítateľného zárobku sa postupuje podľa ustanovení § 9 vyhlášky č. 143/1965 Zb. s tým rozdielom, že sa pravdepodobný započítateľný zárobok určí zo započítateľného zárobku, ktorý sezónny pracovník zatiaľ dosiahol, a neupravuje sa podľa započítateľného zárobku pracovníkov vykonávajúcich v organizácii rovnakú alebo obdobnú prácu.

## § 13

### Poskytovanie nemocenského

(1) Nemocenské sa poskytuje za všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je sezónny pracovník v pracovnom pomere, a za sviatky, za ktoré by sezónnemu pracovníkovi, keby nebol práceneschopným, patrila náhrada mzdy.

(2) Sezónnemu pracovníkovi patrí nemocenské pri tej istej práceneschopnosti najdlhšie po 75 pracovných dní, pri viacerých práceneschopnostiach najdlhšie po 90 pracovných dní v jednom kalendárnom roku.

(3) Obmedzenie podpornej doby ustanovenej pre sezónneho pracovníka v odseku 2 neplatí,

- a) ak jeho práceneschopnosť vznikla pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo
- b) ak v období jedného roka pred vznikom práceneschopnosti bol zúčastnený na nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa alebo nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách) aspoň 180 dní.

(4) Ak sezónny pracovník je požívateľom niektorého z dôchodkov uvedených v § 21 zákona č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov, patrí mu nemocenské len za podmienok a za čas v ňom uvedených.

#### **§ 14**

##### **Podpora pri ošetrovaní člena rodiny Peňažná podpora v materstve**

Pre určenie, výpočet a poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny a peňažnej pomoci v materstve platia obdobne predchádzajúce ustanovenia tohto oddielu, s výnimkou ustanovení § 13 ods. 2, 3 a 4; inak platia ustanovenia § 40 a 44 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

#### **§ 15**

##### **Vyrovňavací príspevok v farchavosti a materstve**

(1) Pre zistenie prvej a bežnej mzdy na určenie vyrovňavacieho príspevku v farchavosti a materstve platia obdobne ustanovenia § 12; inak platia ustanovenia § 49 a 50 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

(2) Ustanovenie § 51 ods. 2 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na sezónne pracovníčky nevzťahuje.

#### **§ 16**

##### **Doba zamestnania**

Do doby zamestnania potrebnej pre vznik nároku na nemocenské u pracujúcich dôchodcov<sup>4</sup>) sa započítajú len kalendárne mesiace, prípadne ich časti, v ktorých bol sezónny pracovník poistený.

#### **§ 17**

##### **Ochranná lehota**

(1) Ochranná lehota sa počíta vždy odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom poistenie sezónneho pracovníka naposledy ešte trvalo.

(2) Sezónnemu pracovníkovi, ktorému sa pri zamestnaní poskytuje starobný dôchodok v nezmenenej výške, ochranná lehota neplynie.

#### **ŠTVRTÝ ODDIEL**

##### **PRACOVNÍCI NA NEPRAVIDELNÚ VÝPOMOC**

#### **§ 18**

##### **Okruh poistených**

Za pracovníkov na nepravidelnú výpomoc sa na účely nemocenského poistenia považujú pracovníci, ktorí v pracovnom pomere vykonávajú dojednané práce len občas a nepravidelne podľa potrieb organizácie.

#### **§ 19**

##### **Trvanie poistenia, jeho vznik a zánik**

(1) Pracovník na nepravidelnú výpomoc je poistený len v kalendárnych mesiacoch, v ktorých

odpracoval viac ako 6 dní a dosiahol pritom zárobok aspoň 120 Kčs.

(2) Ak pracovník na nepravidelnú výpomoc utrpel pracovný úraz, považuje sa v kalendárnom mesiaci, v ktorom utrpel tento úraz, za poisteného, pokiaľ jeho zamestnanie malo trvať alebo trvalo dlhšie ako 6 pracovných dní po sebe idúcich a mal za ne dosiahnuť alebo dosiahol zárobok aspoň 120 Kčs za kalendárny mesiac.

(3) Poistenie pracovníka na nepravidelnú výpomoc nemôže vzniknúť pred dňom vstupu do zamestnania. Ak pracovník na nepravidelnú výpomoc nebol v niektorých kalendárnych mesiacoch poistený, pretože neboli pre to splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2, vzniká poistenie znova prvým dňom toho kalendárneho mesiaca, v ktorom boli tieto podmienky opäť splnené.

(4) Poistenie pracovníka a nepravidelnú výpomoc zaniká posledným dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom boli naposledy splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2; zaniká však vždy najneskôr dňom skončenia pracovného pomeru.

## § 20

### Pomer k inému poisteniu (zabezpečeniu)

Dávky podľa tohto oddielu nepatria pracovníkovi na nepravidelnú výpomoc, ktorý už má nárok na rovnaké alebo obdobné dávky z iného dôvodu.

## § 21

### Výpočet nemocenského

(1) Na zistenie čistej dennej mzdy podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa započítateľný zárobok, do ktorého sa zahŕňa aj mzda zúčtovaná v tých kalendárnych mesiacoch v rozhodnom období, v ktorých pracovník na nepravidelnú výpomoc nebol poistený, delí počtom pracovných dní pripadajúcich na rozhodné obdobie podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je pracovník na nepravidelnú výpomoc v pracovnom pomere; pritom sa do uvedeného počtu pracovných dní nezahŕňajú len dni, po ktoré pracovník na nepravidelnú výpomoc

- a) bol pre chorobu alebo úraz uznaný za dočasne práceneschopného alebo mu bola nariadená karanténa podľa predpisov o boji proti prenosným chorobám,
- b) bol v kúpeľnej starostlivosti, ktorá sa mu poskytla podľa predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov,
- c) vykonával verejnú funkciu, občianske povinnosti alebo iné úkony vo všeobecnom záujme,
- d) vykonával základnú alebo inú obdobnú službu v ozbrojených silách (náhradnú službu, vojenské cvičenie a pod.),
- e) mal nárok na náhradu mzdy,
- f) pracovníčka na nepravidelnú výpomoc bola na materskej dovolenke alebo na ďalšej materskej dovolenke.

(2) Ustanovenia § 6 ods. 2 a § 7 vyhláška č. 143/1965 Zb. sa na pracovníkov na nepravidelnú výpomoc nevzťahujú.

(3) Pri určení pravdepodobného započítateľného zárobku sa postupuje podľa ustanovení § 9 vyhlášky č. 143/1965 Zb. s tým rozdielom, že pravdepodobný započítateľný zárobok sa určí zo započítateľného zárobku, ktorý pracovník na nepravidelnú výpomoc zatiaľ dosiahol, a neupravuje sa podľa započítateľného zárobku pracovníkov vykonávajúcich v organizácii rovnakú alebo obdobnú prácu.

**§ 22****Poskytovanie nemocenského**

(1) Nemocenské sa poskytuje za všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, s ktorou je pracovník na nepravidelnú výpomoc v pracovnom pomere, a za sviatky, za ktoré by pracovníkovi na nepravidelnú výpomoc, keby nebol práceneschopným, patrila náhrada mzdy.

(2) Ustanovenia § 13 ods. 2, 3 a 4 platia obdobne aj pre pracovníkov na nepravidelnú výpomoc.

**§ 23****Peňažná pomoc v materstve**

Pre určenie, výpočet a poskytovanie peňažnej pomoci v materstve platia obdobne predchádzajúce ustanovenia tohto oddielu, s výnimkou ustanovenia § 22 ods. 2; inak platia ustanovenia § 44 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

**§ 24****Podpora pri ošetrovaní člena rodiny Vyrovňovací príspevok v farchavosti a materstve**

Podpora pri ošetrovaní člena rodiny a vyrovnávací príspevok v farchavosti a materstve z nemocenského poistenia pracovníkov na nepravidelnú výpomoc nepatria.

**§ 25****Prídavky na deti**

Ustanovenie § 23 zákona č. 88/1968 Zb. sa na pracovníkov na nepravidelnú výpomoc nevzťahuje.

**§ 26****Doba zamestnania**

Do doby zamestnania potrebnej pre vznik nároku na nemocenské u pracujúcich dôchodcov<sup>4)</sup> sa započítajú len kalendárne mesiace, prípadne ich časti, v ktorých bol pracovník na nepravidelnú výpomoc poistený.

**§ 27****Ochranná lehota**

(1) Ochranná lehota je toľko dní, koľko dní trvalo posledné poistenie pracovníka na nepravidelnú výpomoc, najviac však 14 dní. Počíta sa vždy odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom poistenie pracovníka na nepravidelnú výpomoc naposledy ešte trvalo.

(2) Ak sa poistenie pracovníčky na nepravidelnú výpomoc skončilo v čase farchavosti, ochranná lehota je 6 mesiacov odo dňa, keď jej poistenie naposledy ešte trvalo.

(3) Pracovníkovi na nepravidelnú výpomoc, ktorému sa pri zamestnaní poskytuje starobný dôchodok v nezmenenej výške, ochranná lehota neplynie.

**PIATY ODDIEL**  
**PRACOVNÍCI V ZAHRANIČÍ EXPERTI V ZAHRANIČÍ**

**Pracovníci v zahraničí**

**§ 28**

Za pracovníkov v zahraničí sa na účely nemocenského poistenia považujú pracovníci československých rozpočtových, hospodárskych alebo iných organizácií, ktorí sú československými občanmi, sú poverení alebo prijatí na vykonávanie činnosti pre tieto organizácie mimo územia Československej socialistickej republiky a po čas výkonu činnosti v zahraničí sú nimi odmeňovaní.

**§ 29**

(1) Za započítateľný zárobok pracovníka v zahraničí sa považuje základný (funkčný) plat, ktorý mu patrí podľa príslušnej mzdovej úpravy po čas jeho činnosti v zahraničí.

(2) Ak pracovníkovi v zahraničí základný (funkčný) plat nepatrí alebo ak mu nie je určený, považuje sa za započítateľný zárobok plat (mzda), ktorý podľa povahy jeho činnosti v zahraničí určí príslušný ústredný orgán v súlade so zásadami mzdových úprav pre pracovníkov v zahraničí odmeňovaných zahraničnými platmi.

(3) Ak započítateľný zárobok pracovníka v zahraničí zistený ku dňu jeho vyslania do zahraničia, prípadne ku dňu začatia jeho prípravy pre službu v zahraničí je podľa všeobecných predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov vyšší ako započítateľný zárobok zistený podľa predchádzajúcich odsekov, použije sa tento vyšší započítateľný zárobok.

(4) Ak dôvod pre poskytovanie nemocenského alebo peňažnej pomoci v materstve nastal u pracovníka v zahraničí v čase jeho činnosti v zahraničí a pritom trvá aj po jeho trvalom návrate zo zahraničia do Československej socialistickej republiky, určia sa - začínajúc dňom jeho trvalého návratu zo zahraničia do Československej socialistickej republiky - tieto dávky z pravdepodobného započítateľného zárobku, pokiaľ je vyšší ako započítateľný zárobok zistený podľa predchádzajúcich odsekov. Pravdepodobný započítateľný zárobok sa určí podľa započítateľného zárobku, ktorý v čase trvalého návratu pracovníka zo zahraničia dosahujú pracovníci vykonávajúci rovnakú alebo obdobnú prácu, ako je práca, ktorú pracovník vykonával naposledy pred svojim vyslaním do zahraničia, prípadne pred začatím svojej prípravy na službu v zahraničí. Obdobne sa postupuje, ak nastal dôvod pre poskytovanie nemocenského alebo peňažnej pomoci v materstve síce až po trvalom návrate pracovníka zo zahraničia do Československej socialistickej republiky, ale ešte pred jeho nástupom do práce v organizácii, s ktorou trval jeho pracovný pomer aj po čas jeho činnosti v zahraničí, alebo do iného zamestnania.

(5) Prídavok zahraničnej služby, prípadne iné príplatky alebo zvýšenie platu poskytované na úhradu zvýšených výdavkov v zahraničí sa do započítateľného zárobku podľa predchádzajúcich odsekov nezahŕňajú.

(6) Nástup pracovníka v zahraničí po jeho trvalom návrate zo zahraničia do práce v organizácii v Československej socialistickej republike, s ktorou trval jeho pracovný pomer aj po čas jeho činnosti v zahraničí, sa na zistenie rozhodného obdobia posudzuje rovnako ako vstup do zamestnania.<sup>5)</sup>

**§ 30**

Na zistenie čistej dennej mzdy podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa od započítateľného zárobku odpočíta daň zo mzdy, ktorá by na tento započítateľný zárobok pripadla

pri práci vykonávanej na území Československej socialistickej republiky.

### § 31

(1) Pracovníkovi v zahraničí sa nemocenské poskytuje najvčasnšie odo dňa, od ktorého mu pri práceneschopnosti (karanténe) už nepatrí základný (funkčný) plat. Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa práceneschopnosti.

(2) Poskytovanie prídavku zahraničnej služby, prípadne iných príplatkov uvedených v § 29 ods. 5 nie je na ujmu nároku na nemocenské.

(3) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov platia obdobne pre poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny a peňažnej pomoci v materstve. Do času, po ktorý tieto dávky patria, sa vždy započíta čas, po ktorý sa pracovníkovi v zahraničí v tom istom prípade z rovnakého dôvodu poskytoval základný (funkčný) plat.

### § 32

(1) Ak pracovník v zahraničí je poistený aj v štáte, v ktorom vykonáva činnosť, má nárok na peňažné dávky nemocenského poistenia podľa tohto oddielu, len ak mu nevznikol nárok na obdobné dávky z poistenia v zahraničí alebo ak sú dávky z tohto poistenia nižšie ako dávky podľa tohto oddielu; v takomto prípade dostane len rozdiel medzi dávkami z poistenia v zahraničí a dávkami podľa tohto oddielu.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne pre prídavky na deti; pritom ako prídavky na deti sa posudzuje aj zvýšenie platu poskytované na deti pracovníka v zahraničí podľa predpisov platných v štáte, v ktorom vykonáva činnosť.

### § 33

Pri poukazovaní peňažných dávok nemocenského poistenia a prídavkov na deti do zahraničia sa postupuje rovnako ako pri poukazovaní mzdy. Valutové rozdiely, ktoré pritom vznikajú, sa však z prostriedkov nemocenského poistenia neuhrádzajú.

### § 34

(1) Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre pracovníkov v zahraničí organizácia v Československej socialistickej republike, s ktorou je pracovník v zahraničí v pracovnom pomere. Vo výnimočných prípadoch plní tieto povinnosti iná organizácia, ktorá ich plnenie prevzala alebo ktorej bolo ich plnenie rozhodnutím príslušného ústredného orgánu uložené.

(2) Ak pracovníkovi v čase jeho činnosti v zahraničí vypláca plat československá organizácia, s ktorou nie je v pracovnom pomere, oznámi táto organizácia údaje o výške platu a iné podklady potrebné pre nemocenské poistenie organizácii, s ktorou je pracovník v zahraničí v pracovnom pomere, prípadne inej organizácii, ktorá plní povinnosti tejto organizácie.

## Expertí v zahraničí

### § 35

(1) Za expertov v zahraničí sa považujú česko-slovenskí občania, ktorí v rámci medzinárodnej spolupráce vykonávajú v cudzine pre zahraničných zamestnávateľov činnosť sprostredkovanú príslušným štátnym orgánom alebo oprávnenou československou organizáciou, pokiaľ títo občania uhrádzajú pravidelný príspevok podľa osobitných predpisov.

(2) Rovnako ako experti sa na účely nemocenského poistenia posudzujú československí občania - pracovníci, ktorí boli vyslaní na štúdijný pobyt alebo na štúdium v zahraničí a v čase svojho pobytu v zahraničí poberajú štipendium od československej alebo od zahraničnej organizácie.

(3) Na účely nemocenského poistenia sa za expertov nepovažujú československí občania, ktorí síce vykonávajú činnosť uvedenú v odseku 1, ale ktorých za ňu odmeňuje výhradne československá organizácia v súlade so zásadami mzdových úprav pre pracovníkov v zahraničí odmeňovaných zahraničnými platmi; títo československí občania sa posudzujú ako pracovníci v zahraničí (§ 28 až 34).

### § 36

(1) Za započítateľný zárobok experta sa považuje jeho zárobok zistený ku dňu jeho vyslania do zahraničia, prípadne ku dňu začatia jeho prípravy na službu v zahraničí podľa všeobecných predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov; ustanovenie § 29 ods. 4 platí obdobne aj pre expertov.

(2) Ustanovenie § 29 ods. 6 platí obdobne aj pre expertov.

### § 37

(1) Prídavky na deti expertovi patria, ak sú inak splnené ostatné ustanovené podmienky, len ak sa dieťa zdržiava na území Československej socialistickej republiky a ak ich nemožno priznať z poistenia iného oprávneného; vyplácajú sa tomu, kto má v Československej socialistickej republike dieťa v priamom zaopatrení.

(2) Podmienka pracovného úväzku a podmienka odpracovaného času pre nárok na prídavky na deti sa považujú za splnené, pokiaľ je expert poistený podľa tohto oddielu (§ 35 až 39).

### § 38

Ustanovenia § 31 a 32 platia obdobne aj pre expertov.

### § 39

Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre expertov po čas ich činnosti v zahraničí organizácia v Československej socialistickej republike, s ktorou expert je v pracovnom pomere. V ostatných prípadoch tieto povinnosti plní sprostredkujúci orgán (organizácia).

### § 40

Ustanovenia § 28 až 39 sa nevzťahujú

- a) na pracovníkov - členov posádok československých dopravných prostriedkov a na pracovníkov, ktorých zamestnanie spočíva v inej činnosti v československom dopravnom prostriedku;
- b) na pracovníkov vyslaných do zahraničia na pracovnú cestu, ktorým sa poskytuje po čas tejto pracovnej cesty náhrada výdavkov;
- c) na pracujúcich, ktorí v čase odchodu do zahraničia sú zabezpečení podľa predpisov o zabezpečení v chorobe, zabezpečení matky a dieťaťa a dôchodkovom zabezpečení umelcov<sup>6)</sup> a u ktorých aj po čas ich činnosti v zahraničí trvá ich doterajšie zabezpečenie;
- d) na členov jednotných roľníckych družstiev, u ktorých aj po čas ich činnosti v zahraničí trvá ich doterajšie zabezpečenie.

**ŠIESTY ODDIEL****UČNI****§ 41****Započítateľný zárobok**

Za započítateľný zárobok učňa sa považujú príjmy, ktoré mu patria podľa predpisov o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení učňov<sup>7)</sup> a ktoré sú započítateľné podľa ustanovení § 1 až 3 vyhlášky č. 143/1965 Zb. Hodnota hmotného zabezpečenia a prípadných naturálnych požitkov učňov sa nezahrňa do započítateľného zárobku.

**§ 42****Rozhodné obdobie**

Deň prechodu učňa z prípravného obdobia do obdobia odborného rozvoja sa na zistenie rozhodného obdobia posudzuje rovnako ako vstup do zamestnania.<sup>5)</sup>

**§ 43****Nemocenské**

(1) U učňa v období odborného rozvoja sa na zistenie čistej dennej mzdy podľa ustanovení § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. neprihliada na počet pracovných dní, v ktorých sa v rozhodnom období zúčastnil na teoretickom vyučovaní. Za pracovné dni, v ktorých sa učeň mal, keby nebol pre chorobu alebo úraz uznaný za dočasne práceneschopného (nebol v karanténe), zúčastníť na teoretickom vyučovaní, nemocenské nepatrí.

(2) Učňovi sa nemocenské poskytuje najvčasnšie odo dňa, od ktorého mu pri práceneschopnosti (karanténe) už nepatrí odmena podľa predpisov o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení učňov.<sup>7)</sup> Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa práceneschopnosti.

**§ 44****Peňažná pomoc v materstve**

(1) Na zistenie čistej dennej mzdy sa do počtu pracovných dní, ktorým sa delí započítateľný zárobok zúčtovaný v rozhodnom období, zahrňajú aj dni, v ktorých sa učnica v rozhodnom období zúčastnila na teoretickom vyučovaní.

(2) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje aj za pracovné dni, v ktorých sa učnica mala, keby nebola na materskej dovolenke, zúčastníť na teoretickom vyučovaní. Ustanovenie § 43 ods. 2 platí obdobne pre poskytovanie peňažnej pomoci v materstve; do času, po ktorý táto dávka patrí, sa však vždy započíta čas, po ktorý sa učnici v tom istom prípade z rovnakého dôvodu poskytovala odmena podľa predpisov o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení učňov.<sup>7)</sup>

(3) Ak výška peňažnej pomoci v materstve za pracovný deň určená z čistej dennej mzdy (odmeny učnice<sup>8)</sup>) je pri päťdňovom pracovnom týždni menšia ako 42 Kčs a pri šesťdňovom pracovnom týždni menšia ako 35 Kčs, poskytuje sa učnici peňažná pomoc v materstve pri päťdňovom pracovnom týždni v sume 42 Kčs a pri šesťdňovom pracovnom týždni v sume 35 Kčs za pracovný deň.

(4) Ak učnica, ktorá inak spĺňa podmienky nároku na peňažnú pomoc v materstve, výnimočne poberá po časť materskej dovolenky odmenu, ktorej pomerná časť pripadajúca na pracovný deň je nižšia ako denná výška peňažnej pomoci v materstve, ktorá by jej patrila podľa odseku 3, poskytuje sa učnici peňažná pomoc v materstve za pracovný deň vo výške rozdielu medzi dennou výškou tejto dávky, ktorá by jej patrila podľa odseku 3, a pomernou časťou odmeny učnice

pripadajúcej na pracovný deň.

(5) Pre priznanie, výšku a poskytovanie peňažnej pomoci učňovi platia obdobne predchádzajúce odseky.

#### § 45

##### Podpora pri ošetrovaní člena rodiny

(1) Ustanovenia § 43 platia obdobne aj pre výpočet a poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny.

(2) Za pracovné dni, v ktorých by sa učeň inak mal v čase potreby ošetrovania (starostlivosti) zúčastniť na teoretickom vyučovaní, podpora pri ošetrovaní člena rodiny nepatrí; pritom do času, po ktorý táto dávka patrí, sa však vždy započítajú pracovné dni teoretického vyučovania, ako aj čas, po ktorý sa učňovi v tom istom prípade z rovnakého dôvodu poskytovala odmena podľa predpisov o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení učňov.<sup>7)</sup>

### SIEDMY ODDIEL ŠTUDENTI A ŽIACI

#### § 46

##### Okruh poistených

Na nemocenskom poistení sú za podmienok ďalej ustanovených zúčastnení

- a) študenti vysokých škôl;
- b) žiaci stredných škôl a osobitných odborných učilíšť;
- c) študenti a žiaci, ktorí sú československými občanmi a sú vyslaní ministerstvom školstva na štúdium alebo na študijný pobyt v zahraničí na vysokých alebo na stredných školách;
- d) študenti a žiaci iných škôl alebo kurzov, ak štúdium na nich je svojím rozsahom a úrovňou podľa rozhodnutia ministerstva školstva postavené na úroveň štúdiu na vysokých alebo na stredných školách.

#### § 47

##### Vznik, trvanie a zánik poistenia

(1) Poistenie študenta vysokej školy a žiaka strednej školy a osobitného odborného učilišťa vzniká začiatkom školského roka prvého ročníka školy. Ak však študent (žiak) začal plniť študijné povinnosti pred týmto dňom, vzniká jeho poistenie dňom, keď začal tieto povinnosti plniť. Poistenie však vzniká najskoršie po ukončení ôsmich rokov školskej dochádzky.

(2) Poistenie študenta (žiaka) trvá až do konca posledného ročníka školy, ak v ňom študent (žiak) vykonal ustanovenú záverečnú skúšku, pokiaľ po jej vykonaní nevstúpil do trvalého zamestnania, prípadne nezačal vykonávať inú trvalú pracovnú činnosť. Ak študent (žiak) nevykonal túto skúšku do konca posledného ročníka školy, trvá jeho poistenie do jej vykonania, najdlhšie však do konca nasledujúceho školského roka, pokiaľ pred uplynutím tohto času nevstúpil do trvalého zamestnania, prípadne nezačal vykonávať inú trvalú pracovnú činnosť.

(3) Poistenie študenta (žiaka) však vždy zaniká prerušením, prípadne predčasným skončením štúdia. Poistenie žiaka, ktorý skončí štúdium na strednej škole alebo na osobitnom odbornom učilíšti dovŕšením povinnej školskej dochádzky, zaniká až uplynutím obdobia školských prázdnin nadväzujúcich na skončenie obdobia školského vyučovania školského roka, v ktorom žiak dovŕši posledný rok povinnej školskej dochádzky, pokiaľ v tomto čase nevstúpil do trvalého zamestnania alebo nezačal vykonávať inú trvalú pracovnú činnosť.

**§ 48****Pomer k inému poisteniu**

(1) Ak študent alebo žiak poistený podľa tohto oddielu (ďalej len „študent“) je poistený aj z dôvodu zamestnania, ktoré však po čas trvania štúdia nevykonáva, patria mu dávky len z nemocenského poistenia študentov a žiakov, a to za podmienok uvedených v tomto oddiele. Ak však práceneschopnosť (karanténa) študenta vznikla v čase jeho štúdia a pritom trvá aj po jeho skončení (prerušení), poskytne sa mu na žiadosť nemocenské z poistenia z dôvodu zamestnania, a to najvčasnšie odo dňa, keď mal opäť nastúpiť do zamestnania; toto nemocenské patrí namiesto nemocenského, ktoré by mu prípadne patrilo z nemocenského poistenia študentov a žiakov. Ak študentka, ktorá inak spĺňa podmienky nároku na peňažnú pomoc v materstve, skončila (prerušila) štúdium, poskytne sa jej peňažná pomoc v materstve vždy z jej poistenia z dôvodu zamestnania, a to najvčasnšie odo dňa nasledujúceho po skončení (prerušení) štúdia; čas poskytovania tejto dávky sa však počíta vždy od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určí lekár.

(2) Ak študent vykonáva podľa učebných osnov alebo v súvislosti so štúdiom činnosť zakladajúcu účasť na nemocenskom poistení, nie je tým jeho poistenie podľa tohto odseku dotknuté. Z poistenia z tejto činnosti mu však patrí len nemocenské, a to za podmienky, že jeho práceneschopnosť (karanténa) vznikla za trvania takej činnosti. Nemocenské sa poskytuje najdlhšie do dňa, keď sa mala taká činnosť skončiť; po jej skončení sa poskytuje, len pokiaľ práceneschopnosť (karanténa) bráni študentovi v štúdiu, prípadne v nástupe do zamestnania po skončení štúdia.

(3) Ak študent po čas školských prázdnin alebo cez ich časť vykonáva činnosť zakladajúcu účasť na nemocenskom poistení, nie je tým jeho poistenie podľa tohto oddielu dotknuté. Z poistenia z tejto činnosti mu patrí len nemocenské, ktoré sa poskytuje najdlhšie do konca školských prázdnin; po ich skončení sa poskytuje, len pokiaľ práceneschopnosť (karanténa) bráni študentovi v štúdiu, prípadne v nástupe do zamestnania po skončení štúdia.

(4) Ustanovenia § 30 a 31 vyhlášky č. 143/1965 Zb. Platia obdobne aj pre študentov; ustanovenia § 32 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na študentov nevzťahujú.

**§ 49****Započítateľný zárobok**

(1) Za započítateľný zárobok študenta sa považuje sociálne, podnikové, krajské a rezortné štipendium, prípadne ďalšie štipendium, ktoré má obdobnú povahu ako sociálne štipendium (ďalej len „štipendium“).

(2) Za započítateľný zárobok žiaka stredného alebo osobitného odborného učilišťa sa považujú príjmy, ktoré mu patria podľa predpisov o finančnom a hmotnom zabezpečení týchto žiakov<sup>1)</sup> a ktoré sú započítateľné podľa ustanovení § 1 až 3 vyhlášky č. 143/1965 Zb. Hodnota hmotného zabezpečenia a prípadných naturálnych požitkov týchto žiakov sa nezahrňa do započítateľného zárobku.

(3) Za započítateľný zárobok študenta vyslaného na štúdium alebo študijný pobyt v zahraničí [§ 46 písm. c)] sa v čase jeho pobytu v Československej socialistickej republike považuje štipendium, ktoré by mu po tento čas patrilo podľa príslušných štipendijných predpisov, a nie štipendium, ktoré sa mu poskytuje v čase jeho štúdia alebo študijného pobytu v zahraničí.

**§ 50****Nemocenské**

(1) Nemocenské patrí len študentovi, ktorému je priznané štipendium (§ 49). Poskytuje sa najvčasnšie odo dňa, od ktorého študentovi pri práceneschopnosti (karanténe) už nepatrí štipendium, a študentovi vyslanému na štúdium alebo študijný pobyt v zahraničí [§ 46 písm. c)] len po čas jeho pobytu v Československej socialistickej republike. V prípade, že práceneschopnosť (karanténa) študenta vznikla v čase, keď sa mu neposkytuje štipendium, patrí mu nemocenské až odo dňa, od ktorého by sa mu inak poskytovalo štipendium. Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa práceneschopnosti.

(2) Nemocenské sa poskytuje za kalendárne dni, jeho denná výška sa rovná pomernej časti, ktorá z priznaného mesačného štipendia (§ 49) pripadá na kalendárny deň, ale je najviac 96 Kčs. Pokiaľ štipendium podlieha dani zo mzdy, určí sa jeho pomerná časť pripadajúca na kalendárny deň až po odpočítaní tejto dane od štipendia.

(3) Študentovi, ktorý získal stredné, úplné stredné alebo vysokoškolské vzdelanie a ktorý po skončení štúdia nemohol nastúpiť do dojednaného zamestnania pre vážnu chorobu alebo vážny úraz, môže sa priznať nemocenské zo započítateľného zárobku, ktorý by pravdepodobne dosiahol, keby nastúpil do dojednaného zamestnania, najskoršie však odo dňa, keď mal toto zamestnanie nastúpiť. Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa práceneschopnosti. O priznaní nemocenského podľa tohto odseku rozhoduje okresná správa nemocenského poistenia príslušná podľa miesta bydliska študenta; táto správa nemocenské tiež vypláca. Takto priznané nemocenské nahrádza nemocenské, ktoré by študentovi prípadne patrilo podľa odseku 1.

**§ 50a****Nemocenské žiakov stredných alebo osobitných odborných učilišť**

(1) Deň prechodu z prípravného obdobia do obdobia odborného rozvoja sa na zistenie rozhodného obdobia posudzuje rovnako ako vstup do zamestnania.<sup>2)</sup> Ak v čase školských prázdnin (s výnimkou zimných a jarných prázdnin), na ktoré nadväzuje obdobie odborného rozvoja, vykonával žiak učilišťa odbornú prax, za ktorú je odmieňaný ako v období odborného rozvoja, považuje sa deň, keď začal túto odbornú prax vykonávať, za deň prechodu z prípravného obdobia do obdobia odborného rozvoja.

(2) Na zistenie čistej dennej mzdy podľa § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa do počtu pracovných dní, ktorým sa delí započítateľný zárobok zúčtovaný v rozhodnom období, zahŕňajú aj pracovné dni, v ktorých sa žiak učilišťa zúčastnil na teoretickom vyučovaní; nezahŕňajú sa však pracovné dni pripadajúce na obdobie školských prázdnin (s výnimkou zimných a jarných prázdnin), ak v nich žiak učilišťa nevykonával odbornú prax.

(3) Žiakovi učilišťa patrí nemocenské najskôr odo dňa, od ktorého mu pri pracovnej neschopnosti (karanténe) už nepatrí odmena podľa predpisov o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov učilišť;<sup>1)</sup> priznanie nemocenského však nebráni poskytovaniu príspevku na dieťa žiaka (žiačky) učilišťa.<sup>3)</sup> Nemocenské sa poskytuje aj za pracovné dni, v ktorých sa žiak učilišťa mal zúčastniť na teoretickom vyučovaní, a za pracovné dni pripadajúce na zimné a jarné prázdniny. Neposkytuje sa však za pracovné dni pripadajúce na obdobie hlavných školských prázdnin s výnimkou pracovných dní, keď mal žiak učilišťa vykonávať odbornú prax, za ktorú patrí odmena ako v období odborného rozvoja. Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa pracovnej neschopnosti.

(4) Ustanovenie § 50 ods. 3 sa na žiakov učilišťa vzťahuje obdobne.

**§ 51****Peňažná pomoc v materstve**

(1) Peňažná pomoc v materstve patrí študentke, ktorá prerušila (skončila) štúdium a spĺňa pritom aj ostatné podmienky nároku na túto dávku,<sup>9)</sup> i keď jej nepatrilo štipendium (§ 49).

(2) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje odo dňa prerušenia (skončenia) štúdia, najvčasnšie však od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár. Študentke, ktorej sa poskytuje štipendium (§ 49) ešte po začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár, sa peňažná pomoc v materstve poskytuje odo dňa, od ktorého jej bolo ďalšie poskytovanie štipendia zastavené. Doba poskytovania peňažnej pomoci v materstve sa však počíta vždy od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár.

(3) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje za kalendárne dni.

(4) Výška peňažnej pomoci v materstve za kalendárny deň je u študentiek, ktoré získali vysokoškolské vzdelanie, 40 Kčs a u ostatných študentiek 30 Kčs. U študentky, ktorej sa štipendium priznáva (§ 49), sa denná výška peňažnej pomoci v materstve určí rovnakým spôsobom, ako denná výška nemocenského (§ 50 ods.2), ak takto určená peňažná pomoc v materstve je za kalendárny deň vyššia ako peňažná pomoc v materstve, ktorá by jej patrila podľa predchádzajúcej vety.

(5) Študentke, ktorá získala stredné, úplné stredné, vyššie alebo vysokoškolské vzdelanie a ktorá nemohla nastúpiť do dojednaného zamestnania pre farchavosť alebo materstvo, sa na žiadosť určí - pokiaľ má nárok na peňažnú pomoc v materstve podľa tohto oddielu - peňažná pomoc v materstve zo započítateľného zárobku, ktorý by pravdepodobne dosiahla, keby nastúpila do dojednaného zamestnania. Žiadosť sa podáva okresnej správe nemocenského poistenia príslušnej podľa miesta bydliska študentky; táto správa peňažnú pomoc v materstve tiež vypláca. Peňažná pomoc v materstve podľa tohto odseku nastupuje namiesto peňažnej pomoci v materstve, ktorá by študentke patrila podľa predchádzajúcich odsekov; poskytuje sa najvčasnšie odo dňa, keď študentka mala nastúpiť do dojednaného zamestnania, ale doba jej poskytovania sa počíta vždy od začiatku štvrtého týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár.

(6) Pre priznanie, výšku a poskytovanie peňažnej pomoci študentovi platia obdobne predchádzajúce odseky.

**§ 51a****Peňažná pomoc v materstve žiačok stredných alebo osobitných odborných učilíšť**

(1) Ustanovenia § 50a ods. 1 a 2, § 51 ods. 1, 2 a 5 platia obdobne aj pre peňažnú pomoc v materstve žiačok učilíšť.

(2) Peňažná pomoc v materstve sa žiačke učilišťa poskytuje za všetky pracovné dni včítane pracovných dní pripadajúcich na obdobie školských prázdnin.

(3) Ak výška peňažnej pomoci v materstve za pracovný deň určená z čistej dennej mzdy (odmeny) žiačky učilišťa je pri päťdennom pracovnom týždni menej ako 42 Kčs a pri šesťdennom pracovnom týždni menej ako 35 Kčs, poskytuje sa žiačke učilišťa peňažná pomoc v materstve pri päťdennom pracovnom týždni v sume 42 Kčs a pri šesťdennom pracovnom týždni v sume 35 Kčs za pracovný deň.

(4) Pre priznanie, výšku a poskytovanie peňažnej pomoci žiakovi učilišťa platia obdobne predchádzajúce odseky.

**§ 52****Podpora pri ošetrovaní člena rodiny Vyrovňovací príspevok v farchavosti a materstve**

Podpora pri ošetrovaní člena rodiny a vyrovnávací príspevok v farchavosti a materstve z nemocenského poistenia študentov nepatria.

**§ 53****Prídavky na deti**

Podmienka pracovného úväzku a podmienka odpracovaného času pre nárok na prídavky na deti sa považujú za splnené, pokiaľ je študent poistený podľa tohto oddielu.

**§ 54****Pracovný úraz**

Pracovným úrazom je úraz, ktorý študent utrpel pri vyučovaní alebo v priamej súvislosti s ním; ustanovenie § 21 ods. 2 až 5 vyhlášky č. 143/1965 Zb. platí obdobne aj pre študentov.

**§ 55****Vykonávanie nemocenského poistenia**

(1) Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plnia pre študentov orgány, ktoré ich plnia pre pracovníkov školy, na ktorej študent študuje. Ak ide o žiakov učilišťa, plní tieto povinnosti organizácia, ktorá žiakovi učilišťa poskytuje odmeny podľa predpisov o finančnom a hmotnom zabezpečení týchto žiakov.<sup>1)</sup>

(2) Pre študentov vyslaných na štúdium alebo študijný pobyt v zahraničí [§ 46 písm. c)] plní povinnosti uvedené v odseku 1 ministerstvo školstva, prípadne organizácia ním poverená.

§ 56

- a) na študentov a žiakov vojenských škôl (učilišť, akadémií), ktorí sú zúčastnení na nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách;
- b) na študujúcich formou štúdia popri zamestnaní, ktorí sú zúčastnení na nemocenskom poistení (zabezpečení) už z dôvodu inej činnosti.

**ÔSMY ODDIEL****INTERNÍ VEDECKÍ AŠPIRANTI A UMELECKÍ AŠPIRANTI****§ 57****Započítateľný zárobok**

(1) Za započítateľný zárobok interného vedeckého aspiranta<sup>10)</sup> sa považuje štipendium<sup>11)</sup> vrátane tej časti, ktorá je oslobodená od dane zo mzdy.

(2) Za započítateľný zárobok umeleckého aspiranta<sup>12)</sup> sa považuje štipendium včítane tej časti, ktorá je oslobodená od dane zo mzdy, a odmeny vyplácané za pedagogickú činnosť vykonávanú v rámci študijného plánu.<sup>13)</sup>

(3) Za započítateľný zárobok interného vedeckého aspiranta alebo umeleckého aspiranta, ktorý je vyslaný na štipendijný pobyt v zahraničí, sa považuje suma zodpovedajúca štipendiu, ktoré by mu patrilo v Československej socialistickej republike.

**§ 58****Nemocenské**

(1) Pri určení denného nemocenského interného vedeckého aspiranta alebo umeleckého aspiranta sa postupuje obdobne podľa ustanovenia § 7 vyhlášky č. 143/1965 Zb.; pritom čistá denná mzda sa zisťuje jednak z tej časti započítateľného zárobku, ktorá podlieha dani zo mzdy, a jednak z tej časti, ktorá je od dane zo mzdy oslobodená.

(2) Internému vedeckému aspirantovi alebo umeleckému aspirantovi sa nemocenské poskytuje najvčaššie odo dňa, od ktorého mu pri práceneschopnosti (karanténe) už nepatrí štipendium. Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa práceneschopnosti.

(3) Ustanovenie § 50 ods. 3 platí obdobne aj pre interných vedeckých aspirantov a umeleckých aspirantov.

**§ 59****Podpora pri ošetrovaní člena rodiny Peňažná pomoc v materstve**

(1) Ustanovenie § 58 platí obdobne pre výpočet a poskytovanie podpory pri ošetrovaní člena rodiny a peňažnej pomoci v materstve. Do času, po ktorý tieto dávky patria, sa však vždy započíta čas, po ktorý sa internému vedeckému aspirantovi alebo umeleckému aspirantovi v tom istom prípade z rovnakého dôvodu poskytovalo štipendium.

(2) Ustanovenie § 51 ods. 5 platí obdobne aj pre peňažnú pomoc v materstve.

**§ 60****Prídavky na deti**

Podmienka pracovného úväzku a podmienka odpracovaného času pre nárok na prídavky na deti sa považujú za splnené, pokiaľ je interný vedecký aspirant alebo umelecký aspirant poistený podľa tohto oddielu.

**§ 61****Pracovný úraz**

Pracovným úrazom je úraz, ktorý interný vedecký aspirant alebo umelecký aspirant utrpel pri činnosti vykonávanej podľa svojho študijného plánu alebo v priamej súvislosti s ňou; ustanovenie § 21 ods. 2 až 5 vyhlášky č. 143/1965 Zb. platí obdobne aj pre interných vedeckých aspirantov a umeleckých aspirantov.

**§ 62****Vykonávanie nemocenského poistenia**

(1) Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre interných vedeckých aspirantov a umeleckých aspirantov organizácia, ktorá vybavuje osobné veci interného vedeckého aspiranta alebo umeleckého aspiranta.

(2) Pre interných vedeckých aspirantov a umeleckých aspirantov vyslaných na štipendijný pobyt v zahraničí plní povinnosti uvedené v odseku 1 organizácia, ktorá interného vedeckého aspiranta alebo umeleckého aspiranta na štipendijný pobyt vyslala.

**§ 63**

Ustanovenia § 57 až 62 sa nevzťahujú

- a) na účelových vedeckých aspirantov;
- b) na externých vedeckých aspirantov;
- c) na umeleckých aspirantov - externistov;
- d) na vedeckých a umeleckých aspirantov školených v odbore pôsobnosti Federálneho ministerstva národnej obrany, ktorí sú zúčastnení na nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách.

## **DEVIATY ODDIEL POSLANCI NÁRODNÝCH VÝBOROV**

### **§ 64 Okruh poistených**

Na nemocenskom poistení sú zúčastnení poslanci národných výborov, ktorí vykonávajú funkciu dlhodobe uvoľnených poslancov.<sup>14)</sup>

### **§ 65 Započítateľný zárobok**

Za započítateľný zárobok poslanca národného výboru sa považujú odmeny poskytované národným výborom za výkon funkcie včítane tých častí, ktoré sú oslobodené od dane zo mzdy.

### **§ 66 Peňažné dávky nahrádzajúce mzdu**

(1) Pri určení denného nemocenského poslanca národného výboru sa postupuje obdobne podľa ustanovenia § 7 vyhlášky č. 143/1965 Zb.; pritom čistá denná mzda sa zisťuje jednak z tej časti započítateľného zárobku, ktorá podlieha dani zo mzdy, a jednak z tej časti, ktorá je od dane zo mzdy oslobodená.

(2) Ustanovenie predchádzajúceho odseku platí obdobne pre určenie dennej výšky podpory pri ošetrovaní člena rodiny a peňažnej pomoci v materstve.

### **§ 67 Vykonávanie nemocenského poistenia**

Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre poslancov národného výboru ten národný výbor, ktorý vybavuje osobné veci pracovníkov národného výboru, o poslanca ktorého ide.

## **DESIATY ODDIEL PRACOVNÍCI ČINNÍ NA ZÁKLADE DOHODY O PRACOVNEJ ČINNOSTI**

### **§ 68 Okruh poistených**

Na nemocenskom poistení sú za podmienok ďalej ustanovených zúčastnení pracovníci činní na základe dohody o pracovnej činnosti<sup>15)</sup> (ďalej len „pracovníci na dohodu“), ak

- a) nie sú poistení (zabezpečení) už z dôvodov inej činnosti - s výnimkou poistenia podľa tohto oddielu,
- b) nepoberajú starobný ani invalidný dôchodok a
- c) dohoda o pracovnej činnosti mala trvať alebo trvala dlhšie ako 6 pracovných dní po sebe idúcich a zárobok za ňu mal dosiahnuť alebo dosiahol aspoň 400 Kčs mesačne.

**§ 69****Trvanie poistenia, jeho vznik a zánik**

(1) Pracovník na dohodu je poistený len v kalendárnych mesiacoch, v ktorých dosiahol zárobok aspoň 400 Kčs. Táto suma sa úmerne zníži v kalendárnom mesiaci, v priebehu ktorého mal pracovník na dohodu prvý raz podľa uzavretej dohody o pracovnej činnosti začať vykonávať dojednané práce, a v kalendárnom mesiaci, v priebehu ktorého uplynul čas, na ktorý bola dohoda o pracovnej činnosti dojednaná.

(2) Pracovník na dohodu je poistený aj v tých kalendárnych mesiacoch, v ktorých nedosiahol zárobok 400 Kčs len preto, že

- a) bol pre chorobu alebo úraz uznaný za dočasne práceneschopného alebo mu bola nariadená karanténa podľa predpisov o boji proti prenosným chorobám,
- b) bol v kúpeľnej starostlivosti, ktorá sa mu poskytla podľa predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov,
- c) vykonával verejnú funkciu, občianske povinnosti alebo iné úkony vo všeobecnom záujme,
- d) vykonával základnú alebo inú obdobnú službu v ozbrojených silách (náhradnú službu, vojenské cvičenia a pod.) a
- e) ak ide o pracovníčku na dohodu, aj preto, že bola na materskej dovolenke alebo na ďalšej materskej dovolenke.

(3) Ak pracovník na dohodu utrpel pracovný úraz, považuje sa v kalendárnom mesiaci, v ktorom utrpel tento úraz, za poisteného, pokiaľ spĺňa podmienky ustanovené v § 68.

(4) Poistenie pracovníka na dohodu nemôže vzniknúť pred dňom, keď po prvý raz po uzavretí dohody o pracovnej činnosti začal vykonávať dojednané práce. Ak pracovník na dohodu nebol v niektorých kalendárnych mesiacoch poistený, lebo neboli pre to splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2 alebo 3 alebo v § 68, vzniká poistenie znovu prvým dňom toho kalendárneho mesiaca, v ktorom boli tieto podmienky opäť splnené.

(5) Poistenie pracovníka na dohodu zaniká posledným dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom boli naposledy splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2 alebo 3 alebo v § 68; zaniká však vždy najneskoršie dňom, ktorým uplynul čas, na ktorý bola dohoda o pracovnej činnosti dojednaná.

**§ 70**

Týždenný pracovný čas pracovníkov na dohodu sa na účely rozhodného obdobia, určenia, výpočtu a poskytovania peňažných dávok nemocenského poistenia nahrádzajúcich mzdu posudzuje, akoby bol rozvrhnutý na taký počet pracovných dní, aký vyplýva z rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá s pracovníkom uzavrela dohodu o pracovnej činnosti.

**§ 71****Rozhodné obdobie**

(1) Na účely rozhodného obdobia podľa ustanovenia § 4 ods. 3 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa za odpracované dni považujú všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá s pracovníkom uzavrela dohodu o pracovnej činnosti.

(2) Do počtu odpracovaných dní (odsek 1) sa však nezahŕňajú dni, po ktoré u pracovníka na

dohodu trvali dôvody uvedené v § 69 ods. 2 a dni, za ktoré pracovníkovi na dohodu patrila náhrada mzdy.

## § 72

### Výpočet nemocenského

(1) Na zistenie čistej dennej mzdy podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa započítateľný zárobok, do ktorého sa zahŕňa aj odmena zúčtovaná v tých kalendárnych mesiacoch v rozhodnom období, v ktorých pracovník na dohodu nebol poistený, delí počtom pracovných dní pripadajúcich na rozhodné obdobie podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá s pracovníkom uzavrela dohodu o pracovnej činnosti; pritom sa do uvedeného počtu pracovných dní nezahŕňajú len dni, po ktoré u pracovníka na dohodu trvali dôvody uvedené v § 69 ods. 2 a dni, za ktoré pracovníkovi na dohodu patrila náhrada mzdy.

(2) Ustanovenia § 6 ods. 2 a § 7 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na pracovníkov na dohodu nevzťahujú.

(3) Pri určení pravdepodobného započítateľného zárobku sa postupuje podľa ustanovenia § 9 vyhlášky č. 143/1965 Zb. s tým rozdielom, že sa pravdepodobný započítateľný zárobok určí zo započítateľného zárobku, ktorý pracovník na dohodu zatiaľ dosiahol, a neupravuje sa podľa započítateľného zárobku pracovníkov vykonávajúcich v organizácii rovnakú alebo obdobnú prácu.

## § 73

### Poskytovanie nemocenského

(1) Nemocenské sa poskytuje za všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá s pracovníkom uzavrela dohodu o pracovnej činnosti, a za sviatky, ktoré pripadajú na tieto dni, ak v čase práceneschopnosti pracovníka na dohodu nevykonávala v jeho prospech dojednané práce iná osoba uvedená v dohode o pracovnej činnosti.<sup>16)</sup>

(2) Pracovníkovi na dohodu, ktorý mal podľa dohody o pracovnej činnosti vykonávať práce počas nepresahujúci 6 mesiacov v kalendárnom roku, sa poskytuje nemocenské pri tej istej práceneschopnosti po 75 pracovných dní, pri viacerých práceneschopnostiach najdlhšie po 90 pracovných dní v jednom kalendárnom roku. Tieto obmedzenia neplatia, ak práceneschopnosť vznikla pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo ak pracovník na dohodu bol v čase jedného roka pred vznikom práceneschopnosti zúčastnený na nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa alebo nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách) aspoň 180 dní.

(3) Pre pracovníka na dohodu, ktorý vykonáva podľa dohody o pracovnej činnosti dojednané práce doma, platí ustanovenie § 5 ods. 2 obdobne.

## § 74

### Peňažná pomoc v materstve

(1) Pre určenie, výpočet a poskytovanie peňažnej pomoci v materstve platia obdobne predchádzajúce ustanovenia tohto oddielu, s výnimkou ustanovenia § 73 ods. 2 a 3; inak platia ustanovenia § 44 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

(2) Podmienka výkonu práce aspoň po 25 pracovných dní v obdobiach ustanovených v § 45 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa u pracovníčky na dohodu považuje za splnenú, ak v takom období dosiahla zárobok aspoň 700 Kčs. Táto suma sa zníži o 28 Kčs za každý deň, za ktorý v takom období pracovníčke na dohodu patrilo nemocenské, a za každý pracovný deň, v ktorom

nemohla v takom období vykonávať prácu pre výkon verejnej funkcie, občianskych povinností a iných úkonov vo všeobecnom záujme. Ustanovenie § 45 ods. 3 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na pracovníčky na dohodu nevzťahuje.

### § 75

#### **Podpora pri ošetrovaní člena rodiny Vyrovňovací príspevok v ťarchavosti a materstve**

Podpora pri ošetrovaní člena rodiny a vyrovnávací príspevok v ťarchavosti a materstve z nemocenského poistenia pracovníkov na dohodu nepatria.

### § 76

#### **Prídavky na deti**

Pre splnenie podmienky pracovného úväzku a podmienky odpracovaného času pre nárok na prídavky na deti platí pre pracovníka na dohodu podľa ustanovenia § 23 zákona č. 88/1968 Zb.

### § 78

#### **Ochranná lehota**

Ochranná lehota sa počíta vždy odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom poistenie pracovníka na dohodu naposledy ešte trvalo.

### § 79

#### **Vykonávanie nemocenského poistenia**

Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre pracovníkov na dohodu organizácia, ktorá s pracovníkom uzavrela dohodu o pracovnej činnosti.

## **JEDENÁSTY ODDIEL**

### **DOBROVOLNÍ PRACOVNÍCI OPATROVATELSKEJ SLUŽBY**

### § 80

#### **Okruh poistených**

Na nemocenskom poistení sú za podmienok ďalej ustanovených zúčastnení dobrovoľní pracovníci opatrovateľskej služby organizovanej národným výborom (ďalej len „opatrovatelia“), ktorých opatrovateľská služba mala podľa poverenia trvať alebo trvala dlhšie ako 6 pracovných dní po sebe idúcich a zárobok za ňu mal dosiahnuť alebo dosiahol aspoň 400 Kčs mesačne.

### § 81

#### **Trvanie poistenia, jeho vznik a zánik**

(1) Opatrovateľ je poistený len v kalendárnych mesiacoch, v ktorých dosiahol zárobok aspoň 400 Kčs. Táto suma sa úmerne zníži v kalendárnom mesiaci, v priebehu ktorého mal opatrovateľ prvý raz podľa poverenia na výkon opatrovateľskej služby začať vykonávať túto službu, a v kalendárnom mesiaci, v priebehu ktorého sa skončilo poverenie opatrovateľa na výkon opatrovateľskej služby.

(2) Opatrovateľ je poistený aj v tých kalendárnych mesiacoch, v ktorých nedosiahol zárobok 400 Kčs len preto, že

- a) bol pre chorobu alebo úraz uznaný za dočasne práceneschopného alebo mu bola nariadená karanténa podľa predpisov o boji proti prenosným chorobám,
- b) bol v kúpeľnej starostlivosti, ktorá sa mu poskytla podľa predpisov o nemocenskom poistení

zamestnancov,

- c) vykonával verejnú starostlivosť, ktorá sa mu poskytla podľa predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov,
- d) vykonával základnú službu alebo inú obdobnú službu v ozbrojených silách (náhradnú službu, vojenské cvičenie a pod.) a
- e) ak ide o opatrovatelku, aj preto, že bola na materskej dovolenke alebo na ďalšej materskej dovolenke.

(3) Ak opatrovateľ utrpel pracovný úraz, považuje sa v kalendárnom mesiaci, v ktorom utrpel tento úraz, za poisteného, pokiaľ jeho opatrovateľská služba mala mať rozsah uvedený v § 80.

(4) Poistenie opatrovateľa nemôže vzniknúť predtým, keď prvý raz po poverení začal vykonávať opatrovateľskú službu. Ak opatrovateľ nebol v niektorých kalendárnych mesiacoch poistený, pretože neboli pre to splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2 alebo 3, vzniká poistenie znovu prvým dňom toho kalendárneho mesiaca, v ktorom boli tieto podmienky opäť splnené.

(5) Poistenie opatrovateľa zaniká posledným dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom boli naposledy splnené podmienky ustanovené v odseku 1, prípadne 2 alebo 3; zaniká však vždy najneskoršie dňom, ktorým sa skončilo poverenie opatrovateľa na výkon opatrovateľskej služby.

## § 82

### Započítateľný zárobok

Za započítateľný zárobok opatrovateľa sa považuje odmena za vykonané opatrovateľské služby.<sup>17)</sup>

## § 83

Týždenný pracovný čas opatrovateľov sa na účely rozhodného obdobia, určenia, výpočtu a poskytovania peňažných dávok nemocenského poistenia nahrádzajúcich mzdu posudzuje, akoby bol rozvrhnutý na taký počet pracovných dní, aký vyplýva z rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá opatrovateľovi vypláca odmenu za vykonané opatrovateľské služby (§ 93).

## § 84

### Rozhodné obdobie

(1) Na účely rozhodného obdobia podľa ustanovenia § 4 ods. 3 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa za odpracované dni považujú všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá opatrovateľovi vypláca odmenu za vykonané opatrovateľské služby (§ 93).

(2) Do počtu odpracovaných dní (odsek 1) sa však nezahŕňajú dni, po ktoré u opatrovateľa trvali dôvody uvedené v § 81 ods. 2.

## § 85

### Výpočet nemocenského

(1) Na zistenie čistej dennej mzdy podľa ustanovenia § 6 ods. 1 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa započítateľný zárobok, do ktorého sa zahrňa aj odmena za vykonané opatrovateľské služby zúčtovaná v tých kalendárnych mesiacoch v rozhodnom období, v ktorých opatrovateľ nebol poistený, delí počtom pracovných dní pripadajúcich na rozhodné obdobie podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá opatrovateľovi vypláca odmenu za

vykonané opatrovateľské služby (§ 93); pritom sa do uvedeného počtu pracovných dní nezahŕňajú len dni, po ktoré u opatrovateľa trvali dôvody uvedené v § 81 ods. 2.

(2) Pri určení pravdepodobného započítateľného zárobku sa postupuje podľa ustanovenia § 9 vyhlášky č. 143/1965 Zb. s tým rozdielom, že sa pravdepodobný započítateľný zárobok určí zo započítateľného zárobku, ktorý opatrovateľ zatiaľ dosiahol, a neupravuje sa podľa započítateľného zárobku opatrovateľov vykonávajúcich opatrovateľskú službu v rovnakom alebo obdobnom rozsahu.

## § 86

### Poskytovanie nemocenského

Nemocenské sa poskytuje za všetky dni, ktoré sú pracovnými dňami podľa rozvrhu týždenného pracovného času určeného v organizácii, ktorá opatrovateľovi vypláca odmenu za vykonané opatrovateľské služby (§ 93), a za sviatky, ktoré pripadajú na tieto dni, ak v čase práceneschopnosti opatrovateľa nevykonával opatrovateľskú službu v jeho prospech niekto iný.

## § 87

### Peňažná pomoc v materstve

(1) Pre určenie, výpočet a poskytovanie peňažnej pomoci v materstve platia obdobne predchádzajúce ustanovenia tohto oddielu; inak platí ustanovenie § 44 vyhlášky č. 143/1965 Zb.

(2) Podmienka výkonu práce aspoň po 25 pracovných dní v obdobiach ustanovených v § 45 ods. 1 a 2 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa u opatrovateľky považuje za splnenú, ak v takom období dosiahla zárobok aspoň 700 Kčs. Táto suma sa zníži o 28 Kčs za každý deň, za ktorý v takom období opatrovateľke patrilo nemocenské, a za každý pracovný deň, v ktorom nemohla v takom období vykonávať práce pre výkon verejnej funkcie, občianskych povinností a iných úkonov vo všeobecnom záujme. Ustanovenie § 45 ods. 3 vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa na opatrovateľky nevzťahuje.

## § 88

### Podpora pri ošetrovaní člena rodiny Vyrovňovací príspevok v farchavosti a materstve

Podpora pri ošetrovaní člena rodiny a vyrovnávací príspevok v farchavosti a materstve z nemocenského poistenia opatrovateľov nepatria.

## § 89

### Prídavky na deti

Podmienka pracovného úväzku a podmienka odpracovaného času pre nárok na prídavky na deti sa u opatrovateľa považujú za splnené v kalendárnych mesiacoch, v ktorých dosiahol zárobok aspoň 700 Kčs. Ak ide o opatrovateľa so zmenenou pracovnou schopnosťou, slobodného, ovdoveného, rozvedeného alebo z iných vážnych dôvodov osamelého opatrovateľa, ktorý nežije s družkou a stará sa aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, alebo o opatrovateľku, ktorá sa stará aspoň o jedno nezaopatrené dieťa, vyžaduje sa, aby zárobok v kalendárnom mesiaci bol aspoň 400 Kčs.

## § 90

### Pracovný úraz

Pracovným úrazom je úraz, ktorý opatrovateľ utrpel pri výkone opatrovateľskej služby vykonávanej podľa pokynov daných národným výborom alebo v priamej súvislosti s ním; ustanovenia § 21 ods. 2 až 5 vyhlášky č. 143/1965 Zb. platia obdobne aj pre opatrovateľov.

**§ 91****Doba zamestnania**

Do doby zamestnania potrebnej pre vznik nároku na nemocenské u pracujúcich dôchodcov<sup>4)</sup> sa započítajú len kalendárne mesiace, prípadne ich časti, v ktorých bol opatrovateľ poistený.

**§ 92****Ochranná lehota**

Ochranná lehota sa počíta vždy odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom poistenie opatrovateľa naposledy ešte trvalo.

**§ 93****Vykonávanie nemocenského poistenia**

Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre opatrovateľa národný výbor, prípadne okresný ústav sociálnych služieb, ktorý opatrovateľovi vypláca odmenu za vykonané opatrovateľské služby.

**DVANÁSTY ODDIEL****OBČANIA SO ZMENENOU PRACOVNOU SCHOPNOSŤOU PRIPRAVUJÚCI SA NA PRACOVNÉ UPLATNENIE****§ 94****Okruh poistených**

Na nemocenskom poistení sú zúčastnení občania so zmenenou pracovnou schopnosťou pripravujúci sa na pracovné uplatnenie podľa predpisov o sociálnom zabezpečení,<sup>18)</sup> ktorým patrí príspevok po čas prípravy na pracovné uplatnenie<sup>19)</sup> (ďalej len „občania so zmenenou pracovnou schopnosťou“), ak nie sú už poistení (zabezpečení) z dôvodu inej činnosti.

**§ 95****Vznik, trvanie a zánik poistenia**

Poistenie občana so zmenenou pracovnou schopnosťou vzniká dňom, keď nastúpil prípravu na pracovné uplatnenie, a trvá až do dňa skončenia tejto prípravy.

**§ 96****Započítateľný zárobok**

(1) Za započítateľný zárobok občana so zmenenou pracovnou schopnosťou sa považuje príspevok po čas prípravy na pracovné uplatnenie určený národným výborom 20) (ďalej len „príspevok“) včítane jeho prípadného zvýšenia.<sup>21)</sup> Pritom sa neprihliada na prípadné zníženie tohto príspevku o odmenu za prácu, ktorú občan so zmenenou pracovnou schopnosťou vykonáva v priebehu prípravy na pracovné uplatnenie.<sup>22)</sup>

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pre občana so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorý je pri príprave na pracovné uplatnenie bezplatne ubytovaný a stravovaný alebo len bezplatne stravovaný.<sup>23)</sup>

(3) Do započítateľného zárobku občana so zmenenou pracovnou schopnosťou sa nezahŕňa zvýšenie, ktoré patrí k príspevku na jeho manželku.<sup>24)</sup>

**§ 97****Nemocenské**

(1) Občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou sa nemocenské poskytuje najvčasnšie odo dňa, od ktorého sa mu pri práceneschopnosti (karanténe) prestal podľa predpisov o sociálnom zabezpečení<sup>25)</sup> vyplácať príspevok. Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa práceneschopnosti.

(2) Nemocenské sa poskytuje za kalendárne dni. Jeho denná výška sa rovná pomernej časti, ktorá z určeného mesačného príspevku (§ 96) pripadá na kalendárny deň, ale je najviac 96 Kčs.

(3) Ak občan so zmenenou pracovnou schopnosťou je požívateľom invalidného dôchodku, patrí mu nemocenské len za podmienok a po čas, ktoré sa uvádzajú v § 21 zákona č. 54/1956 Zb.; pritom čas, po ktorý sa tomuto občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou vypláca podľa predpisov o sociálnom zabezpečení<sup>25)</sup> príspevok aj v čase jeho práceneschopnosti, sa započítava do podpornej doby.

**§ 98****Peňažná pomoc v materstve**

(1) Peňažná pomoc v materstve patrí občianke so zmenenou pracovnou schopnosťou, ak prerušila (skončila) prípravu na pracovné uplatnenie a spĺňa pritom aj ostatné podmienky nároku na túto dávku.<sup>9)</sup>

(2) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje odo dňa prerušenia (skončenia) prípravy na pracovné uplatnenie, najvčasnšie však od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár. Občianke so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorej sa vypláca príspevok ešte po začiatku šiesteho týždňa pre očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár, sa peňažná pomoc v materstve poskytuje až odo dňa, od ktorého jej bola ďalšia výplata príspevku zastavená. Čas poskytovania peňažnej pomoci v materstve sa však počíta vždy od začiatku šiesteho týždňa pred očakávaným dňom pôrodu, ako ho určil lekár.

(3) Peňažná pomoc v materstve sa poskytuje za kalendárne dni.

(4) Denná výška peňažnej pomoci v materstve sa určí rovnakým spôsobom ako denná výška nemocenského (§ 97 ods.2), je však najmenej 26 Kčs.

(5) Pre priznanie, výšku a poskytovanie peňažnej pomoci občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou platia obdobne predchádzajúce odseky.

**§ 99****Podpora pri ošetrovaní člena rodiny Vyrovňovací príspevok v farchavosti a materstve**

Podpora pri ošetrovaní člena rodiny a vyrovnávací príspevok v farchavosti a materstve z nemocenského poistenia občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou nepatria.

**§ 100****Prídavky na deti**

Podmienka pracovného úväzku a podmienka odpracovaného času pre nárok na prídavky na deti sa považujú za splnené, pokiaľ je občan so zmenenou pracovnou schopnosťou poistený podľa tohto oddielu.

**§ 101****Pracovný úraz**

Pracovným úrazom je úraz, ktorý občan so zmenenou pracovnou schopnosťou utrpel pri príprave na pracovné uplatnenie alebo v priamej súvislosti s ňou; ustanovenia § 21 ods. 2 až 5 vyhlášky č. 143/1965 Zb. platia obdobne aj pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

**§ 102****Vykonávanie nemocenského poistenia**

Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúcej z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou národný výbor, prípadne výcvikové stredisko (zariadenie), ktoré občanovi so zmenenou pracovnou schopnosťou vypláca príspevok.

**TRINÁSTY ODDIEL****OBČANIA VYKONÁVAJÚCI CIVILNÚ SLUŽBU****§ 102a****Okruh poistených**

Na nemocenskom poistení sú zúčastnení občania vykonávajúci civilnú službu.<sup>33)</sup>

**§ 102b****Peňažné dávky nahrádzajúce mzdu**

Peňažné dávky nahrádzajúce mzdu z nemocenského poistenia občanov vykonávajúcich civilnú službu nepatria. Ustanovenia § 62 vyhlášky č. 143/1965 Zb. platia pre týchto občanov obdobne.

**§ 102c****Prídavky na deti**

Podmienka pracovného úväzku a podmienka odpracovanej doby pre nárok na prídavky na deti sa považujú za splnené, pokiaľ je občan vykonávajúci civilnú službu poistený podľa tohto oddielu.

**§ 102d**

Povinnosti závodu (organizácie) vyplývajúce z predpisov o nemocenskom poistení zamestnancov plní pre občanov vykonávajúcich civilnú službu organizácia, v ktorej sa táto služba vykonáva.

**DRUHÁ ČASŤ****POSKYTOVANIE DÁVOK NEMOCENSKÉHO POISTENIA OBČANOV V OSOBITNÝCH PRÍPADOCH****§ 103**

(1) Občanovi, ktorý nie je zúčastnený na nemocenskom poistení (zabezpečení v chorobe a zabezpečení matky a dieťaťa alebo na nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách) a ktorý utrpel úraz pri niektorých z činností uvedených v § 21 ods. 2 písm. b) až f) vyhlášky č. 143/1965 Zb. alebo v priamej súvislosti s ňou alebo ochorel prenosnou alebo parazitárnou chorobou, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s niektorou z týchto činností, patrí nemocenské a pohrebné v rozsahu a za podmienok uvedených v § 104.

(2) Za brigádu podľa ustanovenia § 21 ods. 2 písm. c) vyhlášky č. 143/1965 Zb. sa považuje dobrovoľná účasť občanov na akcii organizovanej národným výborom alebo inou organizáciou na

plnenie dôležitých úloh v záujme spoločnosti. Pritom za krátkodobú brigádu sa považuje taká účasť, ktorá v tej istej organizovanej akcii trvá najdlhšie 6 pracovných dní po sebe idúcich alebo najviac 6 pracovných dní v kalendárnom mesiaci (bez ohľadu na výšku zárobku za ňu) alebo za ktorú zárobok nedosiahol ani 120 Kčs za kalendárny mesiac (bez ohľadu na dĺžku jej trvania). Za bezplatnú brigádu sa považuje taká účasť (bez ohľadu na dĺžku jej trvania), za ktorú sa zárobok neposkytuje; na hodnotu poskytovaného stravovania, prípadne aj ubytovania sa neprihliada.

### § 104

(1) Nemocenské patrí pri práceneschopnosti, ktorá vznikla následkom úrazu utrpeného pri niektorej z činností uvedených v § 21 ods. 2 písm. b) až f) vyhlášky č. 143/1965 Zb. alebo v priamej súvislosti s ňou alebo následkom ochorenia prenosnou alebo parazitárnou chorobou, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s niektorou z týchto činností. Nemocenské sa poskytuje po čas, po ktorý občan z dôvodu práceneschopnosti stratil aspoň z podstatnej časti zdroje svojej obživy alebo po ktorý sa z tohto dôvodu podstatne zvýšili jeho životné náklady. Podporná doba sa však počíta vždy od prvého dňa práceneschopnosti.

(2) Nemocenské sa poskytuje za kalendárne dni a jeho denná výška je 20 Kčs.

(3) Ak občan zomrel následkom úrazu utrpeného pri niektorej z činností uvedených v § 21 ods. 2 písm. b) až f) vyhlášky č. 143/1965 Zb. alebo v priamej súvislosti s ňou alebo následkom ochorenia prenosnou alebo parazitárnou chorobou, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s niektorou z týchto činností, patrí jeho pozostalým pohrebné v rovnakej výške ako pri úmrtí pracovníka, pokiaľ po takom občanovi nevznikol nárok na pohrebné v tejto výške už z iného dôvodu.

### § 105

(1) Občan, ktorý utrpel úraz pri niektorej z činností uvedených v § 21 ods. 2 písm. b) až f) vyhlášky č. 143/1965 Zb. alebo v priamej súvislosti s ňou alebo ochorel prenosnou alebo parazitárnou chorobou, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s niektorou z týchto činností, je povinný bez meškania to ohlásiť organizácii, ktorá takú činnosť organizovala; to platí aj pre jeho pozostalých.

(2) Organizácia, ktorá činnosť organizovala, je povinná zistiť skutočnosti rozhodné pre posúdenie nárokov na dávky podľa tejto časti a vydať o týchto skutočnostiach potvrdenie.

(3) Nároky na dávky podľa tejto časti sa uplatňujú na okresnej správe nemocenského poistenia príslušnej podľa miesta bydliska oprávneného občana.

## TRETIA ČASŤ PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

### § 106

(1) Ak skutočnosti rozhodné pre poskytnutie dávky nastali pred 1. januárom 1980, postupuje sa podľa doterajších predpisov.

(2) Ak skutočnosti rozhodné pre poskytnutie peňažnej pomoci v materstve učnici nastali pred 1. januárom 1980, posudzuje sa jej poskytovanie a výplata aj naďalej podľa doterajších predpisov, ale denná výška peňažnej pomoci v materstve začínajúc 1. januárom 1980 sa určí podľa ustanovenia § 44 ods. 3, ak je to pre učnicu výhodnejšie.

(3) Ochranná lehota ustanovená touto vyhláškou plyní až z nemocenského poistenia, ktoré sa skončilo po 31. decembri 1979.

**§ 107**

Zrušuje sa:

1. vyhláška č. 61/1957 Ú.l. (Ú.v.) o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení domáckych robotníkov v znení vyhlášok č. 102/1964 Zb. a č. 95/1968 Zb.;
2. vyhláška č. 102/1957 Ú.l. (Ú.v.) o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení študentov a vedeckých aspirantov v znení vyhlášky č. 102/1964 Zb.;
3. vyhláška č. 7/1958 Ú.l. (Ú.v.) o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení sezónnych zamestnancov a pracovníkov na nepravidelnú výpomoc v znení vyhlášok č. 102/1964 Zb. a č. 95/1968 Zb.;
4. vyhláška č. 8/1958 Ú.l. (Ú.v.) o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení brigádnikov v znení vyhlášky č. 102/1964 Zb.;
5. vyhláška č. 190/1958 Ú.l. (Ú.v.) o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení funkcionárov národných výborov v znení vyhlášky č. 102/1964 Zb.;
6. vyhláška č. 8/1960 Zb. o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení študentov a žiakov pri výrobnjej práci v závodoch v znení vyhlášky č. 102/1964 Zb.;
7. vyhláška č. 184/1960 Zb. o nemocenskom poistení a o dôchodkovom zabezpečení zamestnancov poverených činnosťou v zahraničí v znení vyhlášky č. 102/1964 Zb.;
8. vyhláška č. 48/1961 Zb. o poskytovaní niektorých dávok nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia občanom, ktorí sa zúčastnia na príprave na obranu Československej socialistickej republiky, v znení vyhlášky č. 102/1964 Zb.;
9. vyhláška č. 21/1965 Zb. o dôchodkovom zabezpečení, nemocenskom poistení a preventívnej a liečebnej starostlivosti niektorých občanov činných pri poskytovaní služieb v znení vyhlášok č. 94/1968 Zb. a č. 128/1975 Zb., pokiaľ upravuje nemocenské poistenie;
10. ustanovenie § 29, § 32 ods. 3, § 45 ods. 4, § 58 a § 60 ods. 2 vyhlášky č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení v znení vyhlášky č. 113/1975 Zb.

**§ 108**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1980.

**Podpredseda:**

**Ing. Běžel v. r.**

- 1) Vyhláška Ministerstva školstva ČSR a Ministerstva práce a sociálnych vecí ČSR č. 3/1987 Zb. o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov stredných odborných učilíšť, stredných odborných učilíšť pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a osobitných odborných učilíšť.  
Vyhláška Ministerstva školstva SSR a Ministerstva práce a sociálnych vecí SSR č. 4/1987 Zb. o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov stredných odborných učilíšť, stredných odborných učilíšť pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a osobitných odborných učilíšť.
- 2) § 4 ods. 3 vyhlášky ÚRO č. 143/1965 Zb. o poskytovaní peňažných dávok v nemocenskom poistení v znení vyhlášky č. 113/1975 Zb.
- 3) § 15 ods. 1 vyhlášky č. 3/1987 Zb.  
§ 15 ods. 1 vyhlášky č. 4/1987 Zb.
- 4) § 21 zákona č. 54/1956 Zb.
- 5) § 4 ods. 5 vyhlášky č. 143/1965 Zb. v znení vyhlášky č. 113/1975 Zb.
- 6) § 72 a nasl. vyhlášky č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení.
- 7) Vyhláška č. 93/1979 Zb. o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení žiakov a učňov pripravujúcich sa na robotnícke povolania v učebných a študijných odboroch v znení vyhlášky č. 166/1979 Zb. a vyhláška č. 95/1979 Zb. o odmeňovaní a hmotnom zabezpečení žiakov a učňov pripravujúcich sa na robotnícke povolania v učebných a študijných odboroch v znení vyhlášky č. 167/1979 Zb.
- 8) § 8 ods. 3 zákona č. 88/1968 Zb.
- 9) § 6 zákona č. 88/1968 Zb.
- 10) § 14 zákona č. 39/1977 Zb. o výchove nových vedeckých pracovníkov a o ďalšom zvyšovaní kvalifikácie vedeckých pracovníkov.
- 11) § 3 vyhlášky č. 54/1977 Zb., ktorou sa upravujú niektoré podrobnosti o pracovnoprávných vzťahoch účastníkov vedeckej výchovy a študijných pobytov a o poskytovaní štipendií v znení vyhlášky č. 40/1979 Zb.
- 12) § 1 vyhlášky č. 210/1959 Ú.l. (Ú.v.), ktorou sa vydáva organizačný a študijný poriadok pre umeleckých aspirantov.
- 13) § 40 vyhlášky č. 210/1959 Ú.l. (Ú.v.).
- 14) § 2 ods. 1 vládneho nariadenia č. 12/1968 Zb. o úprave odmien a náhrad a niektorých ďalších pomerov poslancov národných výborov a členov komisií a aktívov národných výborov v znení nariadenia vlády ČSR č. 127/1971 Zb. a vlády SSR č. 128/1971 Zb.
- 15) § 232 ods. 2 Zákonníka práce.
- 16) § 234 ods. 1 písm. b) Zákonníka práce.
- 17) § 95 ods. 2 vyhlášky č. 130/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Českej národnej rady o pôsobnosti orgánov Českej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení a § 95 ods. 2 vyhlášky č. 134/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení a zákon Slovenskej národnej rady o pôsobnosti orgánov Slovenskej socialistickej republiky v sociálnom zabezpečení.
- 18) § 130 vyhlášky č. 128/1975 Zb.
- 19) § 137 ods. 1 vyhlášky č. 128/1975 Zb.
- 20) § 137 ods. 2, 3 a 4 vyhlášky č. 128/1975 Zb.
- 21) § 137 ods. 7 vyhlášky 128/1975 Zb. v znení vyhlášky č. 164/1979 Zb.
- 22) § 137 ods. 2 a 3 vyhlášky č. 128/1975 Zb.
- 23) § 137 ods. 5 vyhlášky č. 128/1975 Zb.
- 24) § 137 ods. 6 vyhlášky č. 128/1975 Zb. v znení vyhlášky č. 164/1979 Zb.
- 25) § 137 ods. 8 vyhlášky č. 128/1975 Zb. v znení vyhlášky č. 164/1979 Zb.
- 33) Zákon č. 73/1990 Zb. o civilnej službe.

